Van ’t jaar 1450 tot en met het jaar 1455

Willem Filastre, de nieuwe abt en heer van Poperinghe

1450

In 1450 wordt **Guillaume Fillastre**, *als de 64ste abt van de Sint-Bertins abdij aangesteld en dus ook als de Heer van Poperinge. Hij zou dit blijven tot aan zijn dood in 1473.*
Kristof Papin, *zegt hierover in zijn artikel over Guilbert de Ruple, het volgende:*

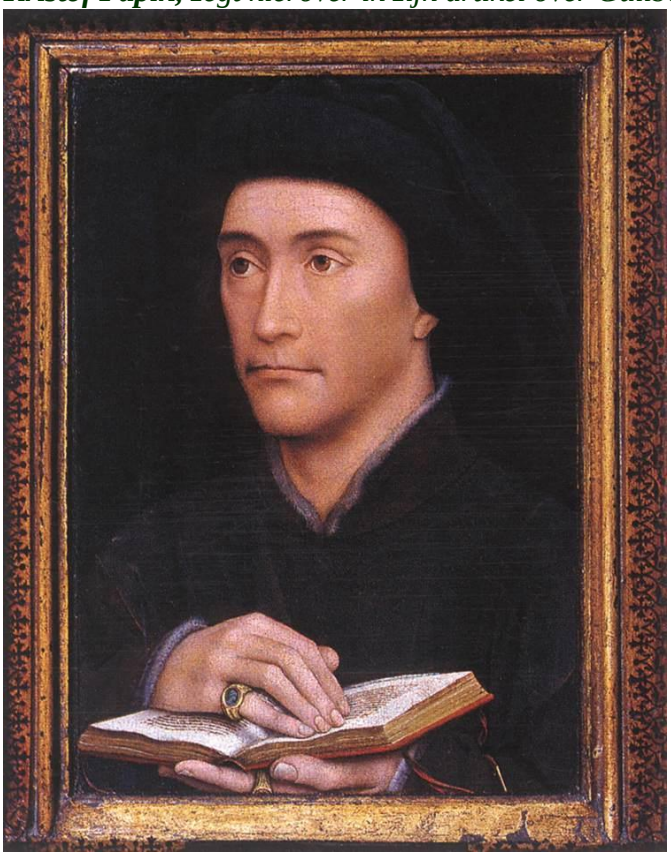

Guillaume Fillastre was ook één van die personen die zijn aandeel heeft gehad in de intriges aan het Bourgondische hof, zo treffend beschreven door kroniekschrijver én kenner bij uitstek van het Bourgondische hofleven, Chastellain. Fillastre was na een hoogoplopend geschil benoemd tot abt van de St.-Bertijnsabdij van St.-Omaars. De normale procedure, namelijk deze waarbij de monniken zelf hun abt verkiezen was daarbij niet gevolgd. De hertog was persoonlijk naar St.-Omaars gegaan om de benoeming van Fillastre door te duwen. Hertog Filips had al eens naast een benoeming gegrepen voor Fillastre toen hij deze in 1442 wilde benoemen tot abt van de abdij van Ter Duinen in Koksijde. De Hertog moest het toen nota bene afleggen tegen zijn eigen vrouw die een ander kandidaat voor de benoeming in bescherming had genomen.

De benoeming van Fillastre als abt van St.-Bertijns was de eerste in een lange rij benoemingen 'in cammendam', waarbij de persoon wel de inkomsten uit het ambt verkreeg, maar er niet hoefde te zijn. Fillastre was een kampioen hierin. Abt van de St.-Bertijnsabdij te St.-Omaars, van de St.-Vaastabdij in Atrecht en opeenvolgend ook nog bisschop van Verdun, Toul en Doornik. Fillastre kon evenwel maar in **1451** effectief bezitnemen van zijn abtszetel in St.-Omaars. Hij verbleef geregeld in de Sint-Bertijnsabdij te Sint-Omaars en kende als abt wellicht zeer goed de familie de Ruple in Poperinge.
Fillastre kende een blitzcarrière. Hij werd bisschop van Doornik in 1461 en datzelfde jaar kanselier van de Orde van het Gulden Vlies. Maar nog voor hij bisschop van Doornik werd in opvolging van de stokoude Chevrot, trad hij in maart 1457 al eens op als hoofd van de hertogelijke raad van Filips de Goede bij afwezigheid van de kanselier Rolin - intussen in ongenade gevallen – en van Chevrot.

Van Rompaey bestempelde hem als het machtigste personage aan het Bourgondische hof in 1457. Dat jaar was hij ook lid van de vaste commissie voor de Hertogelijke financiën en vanaf 1462 leidde hij als hoofd van de hofraad bovendien de geheime en private raad. Fillastre maakte tevens deel uit van één van de drie commissies die werden belast met de hervorming

van de hertogelijke financiën. Bartier heeft beweerd dat die 'réforme' eigenlijk niet zo uniek was als kroniekschrijver Chastellain ze wel voorstelde, maar toch zal de komende jaren de invloed van deze commissie wegen op de hervorming van de financiële administratie van de Bourgondische staat.

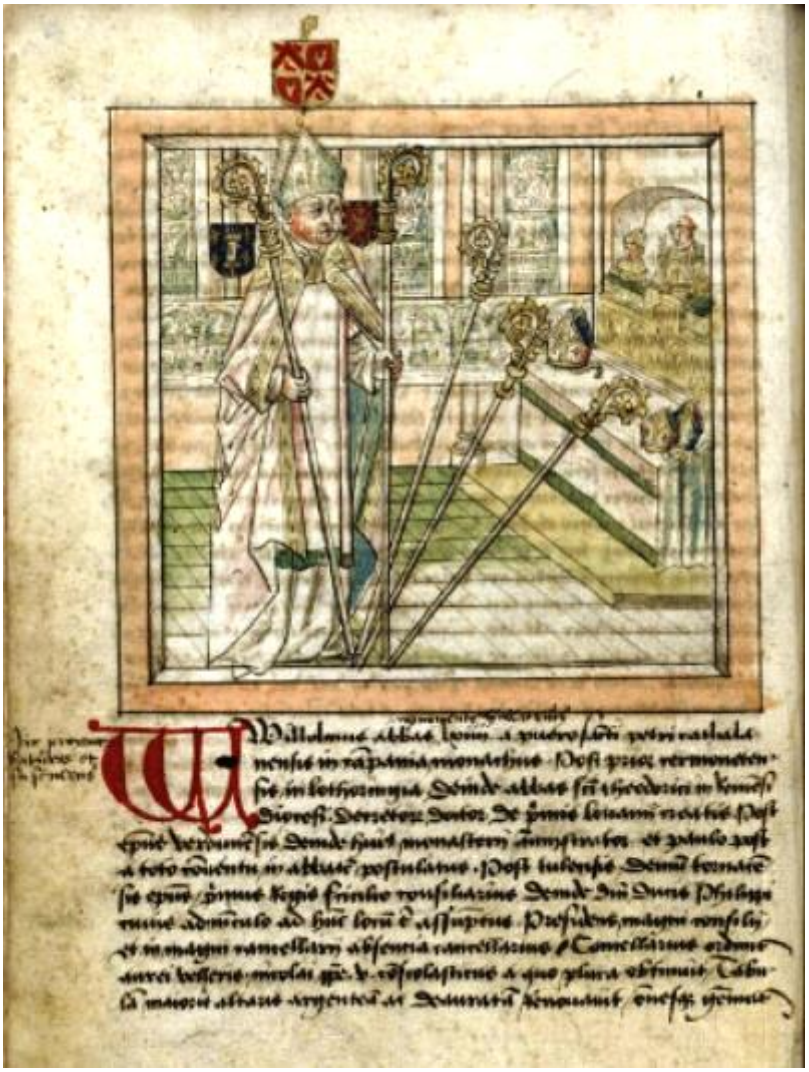

Het was Willem Filastre die het beroemde Sint Bertinusaltaar liet maken en schilderen.
Zie daarvoor het jaar 600.

22 juni 1450 – **Verlenging van het recht om accijnzen te heffen** - SAP A 20

Gezien de andere accijnsakten die we vonden, kwam de praktijk er blijkbaar op neer dat het de graaf van Vlaanderen was, in het bijzonder zijn 'ontvanger generaal van Vlaanderen' die het recht op het bieraccijns toekende of oplegde. In 1450 was dit **Laureins Demaech.**

Ic **Laureins DeMaech**, raed minne gheduchte heeren minne heer shertoghen van Bourgondie; grave van Vlaenderen ende zyn ontvangher generaelvan Vlaenderen ende van Artois – doet te wetene; allen lieden hoe ute dien dat uedele goede heeren scepenen ende cuerheeren vander poort van Poperinghe tot my ghesonden hebben hun ghedeputeerde my te kennen ghevende dat dat tconsent ende ottroy die sy lieden laetswerff ghehadt hebben van te moghen doen assisen binder voirschreven poort konden vutgaen ende expireeren sal tsinte jansdaghe midsomer
eerstcommende ende dat sonder dat vernieut thebben, zy in de zelve poort niet en zouden moghen regneren noch houden staende reensterk
Versouckende ende biddende om tselve ottroy vernieuwt te hebben,

Soo est dat ick als ontfangher voirschreven ut naeme van minne voornoemde gheduchte heere, den voornoemde goede lieden scepenen ende burgheere van den zelven poort gheconsenteert ende ghewilleniert hebbe
ende bi dese minne heren consenteren ende willenieren,
dat van sente Jansdaegh midsomer nu eerstcommende, drie jaeren langhdurend die utgaen ende expireeren sullen int jaer duyst vierhondert drie ende vichtich,

sy sullen moghen doen doen gaen heffen ende ontfaen assisen **ende maletoten van alrande goeden** diemen binder voorsseyde poort coopen ende vercoopen oft dispenseren sal inde manieren dat hiernaer verclaerst staet, dats te wetene
van elken vate wyns van vier mudden tien ponden parisis
item van elcken tonne **amborgher bier** die binder voirschreven tyt werdt vercocht of verdispenseert binder voirschreven poort xij gulden
item van eenen vate **herlantschen biere** xij gulden
item van eenen stuck herlantsche biere tien gulden ende twee den ghelster
item van elken vate van ander **vutlantsche biere** also vele als sy ge-estimeert hebben ghesin te ghelden inde tyden verleden
ende dat men elck doet betaelen binder land van Vlaenderen de tonne houdende xlvij stoopen ende daerboven
item van biere van twee penninghen parisis de stoop van elcken braut houdende twee poytaristen vaten vij gulden
Item **van elken laken** dat gemaect werdt binder voirnoemde poort vier inghelsten
Item van elken pont grooten dat men employeert **in vellen ende in vachten** xij gulden
Item van **de cleene assysen van alranden coopmanscepen** ghehoven egallelyck van elken pont grooten dat men bestaet ende temployeert ij gulden ende taxt
van alrande saeken inde vorme manieren dat zy gheafirmeert hebben assysen te doen gaen over twelck consent ende ottroy de voorseyde scepenen ende cuerheers ghehouden werden te betaelen ten profytte van minne voornoemde geduchte heere, tsynnen ontfangher van Vlaenderen de somme **van vierhondert ponden parisis** vlaemscher munten sjaers ten forme ende inde manieren ghecostumeert

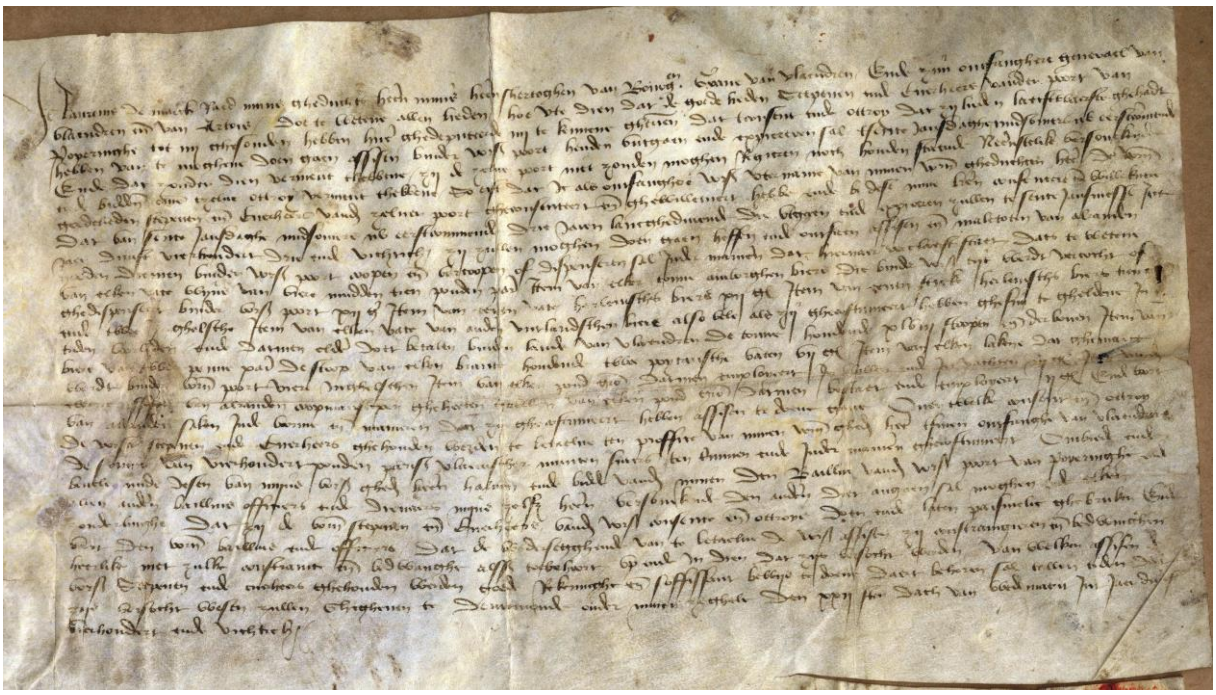

Ontbiedende ende bevele midts desen van myne voorseyde gheduchte Heere
halven ende vulle van den munten , Den bailliu van de voorseyde poort van Poperinghe ende allen ander baillius, officiers ende dienaers minne *zelfst* heere
versouckende den andere diet aengaen zal moghen ende elken zonderlinghe dat zy den voornoemde scepenen ende cuerheeren van de voirseyde consente ende ottroy doen ende laten paiselic gebrucken ende

van den voornoemden baillius ende officiers dat de wedersegghende van te betaelen de voorseide assisen zij constrangieren ende bedwinghen heerlik met zulk constract ende bedwanghe alsse toebehoort up ende indien dat zij versocht worden
Van welken assisen de voorseyde scepenen ende cuerheer ghehouden worden **goed rekeninghe ende souffiffant borge** te doene, daert behoren zal tallen tiden dat sij versocht wesen sullen
Ghegheven te **Dendermonde** onder minnen zeghele den xxijsten dach van wedemaent int jaer duyst vierhondert ende vichtich

In de voorgaande akte valt het in eerste instantie op dat de plaatsvervanger van de graaf, in deze akte dus effectief de toelating geeft om accijnsen te heffen en hiervoor 400 ponden parisis vraagt. Duidelijk is ook dat men niet alleen accijnsen legt op het bier en de wijn maar ook op andere producten zoals het laken en de vellen.
Binnen het bieraccijns wordt er onderscheid gemaakt tussen:
'**amborgher bier' ,** *wat we mogen hertalen als Hamburgs bier. Het is immers zo dat het Hamburgs bier dat binnen de Duitse Hanze verspreid werd, en dat hopbier was, lange tijd een voorkeursbehandeling kreeg qua taks in Vlaanderen, zeker in de 14de eeuw.*
Ook hier zien we dat dit bier gelijk gesteld wordt met het 'herlantsch' *of binnenlands bier. Voor het accijns op het* 'vutlantsch' *bier wordt gesteld dat het gelijk gesteld werd met de vroegere taks.*
De akte van de **6de mei 1456** *– SAP A23 - die daarop aansluit, is volledig identiek met deze voorgaande akte met uitzondering van de datum op het einde:*
Ghegheven te Ghendt onder minnen zeghele den vjsten dach van wedemaent int jaer duyst cccc sesse ende vichtich

1451
Het volgende stuk halen we uit de 'Kronyke van Vlaenderen', in het Frans geschreven door de Poperingenaar **Pieter D'Oudegherst**, doch 'in het Neder Duytsch gebragt.'
Hij schrijft:
In 1451 verklaerden de Gentenaeren zig opentlyk **tegen** Philippe den Goeden, om dat hy binnen hunne stad eenige nieuwe rechten op het zout gestelt had. Zy verkoozen dry nieuwe kapiteynen, en deden verscheyde aenzienelyke persoonen onthoofden, onder andere **Ingelram Hauwel en Stephanus de Formelis,** op voorwendsel dat zy voornaemelyk oorzaek gegeven hadden tot de gemelde belasting.

Toevallig krijgt Poperinge op de 15de juli 1451, brieven van Filips, de hertog van Bourgondië en Graaf van Vlaanderen, waarin hij de baljuws van Veurne, Cassel, Bergen, enzovoort sommeert om te komen recht spreken in Poperinge. Daar moeten ze de personen die rebelleerden tegen de justitie van Poperinge en de officieren sloegen en bedreigden hen te vermoorden, oordelen. Was er een pro-Gentse groep onder de Poperingenaars die de macht wilden grijpen?

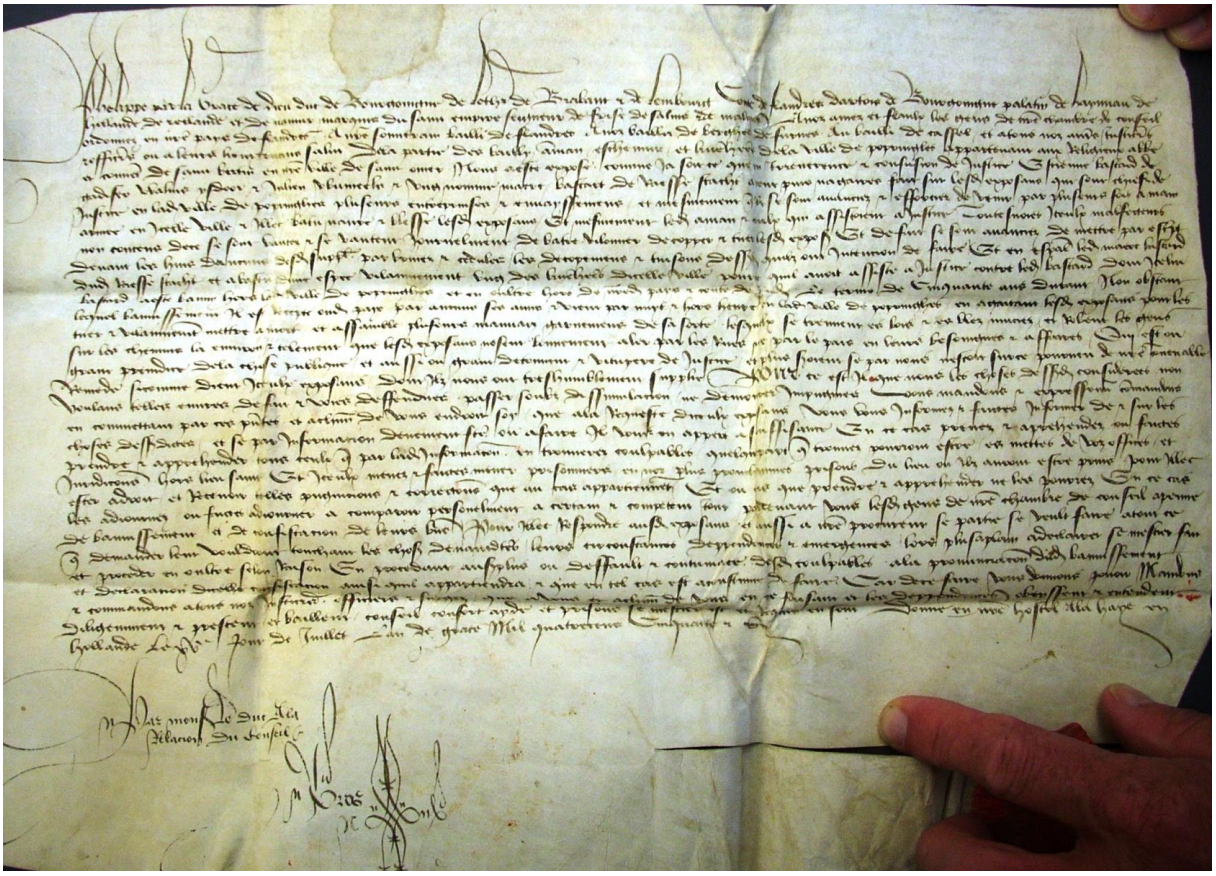

Wij hebben anders de indruk dat er heel wat Poperingenaars bang waren dat de oorlog tussen de hertog en de Gentenaars zich zo sterk zou uitbreiden dat ook Poperinge in de vuurlinie zou terechtkomen.

Een pachtige illustratie uit ‘Commentaires sur Porphyre et Aristote’ – Uit de bibliotheek van Sint Bertin – 15de eeuw

De sauvegarde voor Poperinge

Altmeyer schrijft in zijn 'Notices Historiques sur la ville de Poperinghe' hierover immers het volgende: In 1452, gedurende de geweldige opstand in de stad Gent, vroegen de inwoners van Poperinge, of hun grondgebied 'neutraal' kon verklaard worden, om zodoende aan alle oorlogsgeweld te ontkomen.
Hij baseert zich hiervoor op de onderstaande 'sauvegarde' of vrijgeleide die de Poperingenaars kregen. Het lijkt mij echter wat te ver gaand om op basis hiervan te stellen dat de Poperingenaars 'neutraal' wilden blijven.
We vinden in het Stadsarchief van Poperinge onder A22 de onderstaande 'sauvegarde' of vrijgeleide van de 10de mei 1452.

We nemen deze Franstalige akte van Altmeyer over:
De par le duc de Bourgogne, de Brabant et de Limbourg, conte de Flandres, d'Artois, de Bourgogne, de Haynaut, de Zeelande et de Namur ,
A nous nobles chevaliers, esquiers, capitaines, routes et compaignies de gens d'armes et de trait, et autres gens de guerre de nostre present armes, salut et dilection.
Nous vous mandons et expressement commandons et deffendons que, en la ville de Poperinghe appartenant au reverend père en Dieu, nostre amé et féal conseiller, l'éveque de Thoul, abbé de Saint-Bertin en nosre ville de Saint-Omer,
De nieuwe abt van Sint-Bertin, Guillaume Fillastre, was ook bisschop van Thoul.
vous ne vous logiez, ne souffriez estre logiez aucun de vos gens d'armes, de trait et de compaignie,
De hertog van Bourgondië verbiedt dus aan al zijn legeroversten om te logeren te Poperinge of ook nog maar aldaar iets aan te slaan als fourage en om dit wel heel duidelijk te stellen, wordt er een hele lijst opgesomd:

n’y prenez ne souffrez estere prins aulcuns blez, vins, foings, feuret, fourage, avoine, chevaulx et chevauchier et de harnoiz, chars, charettes, ne autres voitures, beufs, vaches, veaulx, moutons, brébis, angneaulx, proceaulx, ne autre bestail,
Alle soorten van granen worden eerst opgesomd, waarna we dan een lijstje ‘bestialen’ opgesomd krijgen, daarna volgt de pluimdieren.
oez, oysons, gélines, chappeons, pigeons, poulles, ne autre volaille, draps de liz net couvertures, conest, coussins, orellers, vouvrechiefs, nappes, tuailles, tables, tresteaux, pos, poilles, ne autres vaisselles d’errain ne d’estaing,
ne autres choses quelconques pour les vivre et ostoinement de vous, des diz gens d’armes, ne de leurs gens et chevaulx, ne le viures ne autrement en quelque manière que se soit.
Na ook nog het keukengerief opgesomd te hebben, herhaalt men nog eens dat er echt niets mag aangeslagen worden. Wat reeds was meegenomen moet zelf terug bezorgd worden.
Mais s’ancune chose en avoit esté par vous ou aucuns de vous prinse, or leur rendez là et restituez, ou faict rendre et restituer, tantost et sans délay, ces lettres veues,
et ne molestez les hommes et subgez d’icelle terre et seignuerie de Poperinghe,
mais les laissez faire leur labeur te aler, venir en toutes leurs besongnes et affaires plainement et paisiblement,
De legers moeten de Poperingenaars gerust laten, zodat zij hun werk kunnen doen en in vrede handel voeren. Hen wordt ten andere uitdrukkelijk verboden om met de Gentenaren op een of andere manier ook maar, handel te drijven.
pourveu toutesvoyes que lesdiz de Poperinghe ne hanten, fréquentent ou comuniquent doresnavent en fait de marchandise,
ne aultrement avec ceulx de nostre ville de Gand, nos ennemiz rebelles et désobéissans,
et ne leur seuffrent ne permettent emmener ne conduire audit lieu de Gand à char, charettes, chevaulx, paer eave ou autrement, en quelque manière,
et ce, sous peine de confisquer et fourfaire envers nous corps et biens, par ceulx qui ferant le contraire.
Ces présentes après ung an à compter de la datte de cestes non vallables.

Donné en nostre ville de Terremonde, le 10° jour de may, l’an de grace mil quatre cent cinquante et deux.
Par monseigneur le Duc - Le Bourgon

Illustratie uit ‘Commentaires sur Aristote et Porphyre’ uit de bibliotheek van Sint Bertin te Sint Omaars.

1452
En Pieter D’Oudegerst schrijft verder:
In den aenvang van het jaer 1452 trokken d*e Gentenaars* nae Audenaerde, maer zy

wierden terug gedreven door Mynheer Simon de Lalain. In't wederkeeren plonderden en verwoesten zy geheel het plat land. In eene ontmoeting van verscheyde edellieden van den aenhang van de Graeve ontrent Rupelmonde, versloegen zy Mynheer Cornelis, bastaerdvan Bourgondien
En in eenen anderen by Pouke, Mynheer Jacob de Lalain.

Philippe, eenigen tijd daer naer **Gaveren** belegert hebbende, kwamn de Gentenaeren met een talryk leger om hem te bestryden, maer zy wierden schier alle verslaegen.
Deze nederlaeg bragt zoo groote schrik onder de inwoonders van Gend, dat zy zig ganschelyk onderwierpen aen den wil van den Graeve, die hun in genaede ontfing op de volgende voorwaerden:

Dat de twee dekens der stad hun geenzins meer zouden bemoeyen met de vernieuwing der Wet; maer dat zy jaerlyks zoude vernieuwt worden volgens de ordonnantie van den Koning Philippe den Schoonen;
Dat het borgerrecht der Gentenaeren zig niet zoude uytstrekken buyten de schriftelyke privilegien die zy daer van hadden;
Dat de kennis van alle, zoo criminele als civile zaeken betreffende de beampte, zoude toebehoorende aen den Graeve;
Dat de wethouders van Gend niemand zouden mogen bannen, nog geene nieuwe wetten maeken, zonder de toestemming van den Graeve of zynen bailliu;
Dat de waere borgers van Gend, eenige misdaeden bedreven hebbende ten platten lande buyten de goede steden, den keus zouden hebben van geoordeelt te worden door de Wet der plaets daer de misdaed begaen is, of door die van hunne eygene stad;
Dat de Gentenaern hunne vaenen zouden leveren in de handen van den Graeve van Vlaenderen, of van zynen zoon den Graeve van Charolois, om daer mede te handelen na hun goeddunken;
Dat zy hun niet meer zouden bedienen van **witte kaproenen**, of andere lieden van deze soort, onder welken naem het zoude mogen wezen;
At zy hun niet meer zouden bemoeyen met de processen loopende voor de wetten der stede en casselryen van Audenaerde, Cortryk, Aelst, het Land van Waes, de vier Ambagten, Biervliet, Dendermonde, enz…;
Dat deze steden en casselryen in alles zouden vry zyn van het gebied der Gentenaeren voor den tyd van een half jaer, geduerende den welken daer in na behooren zoude voorzien worden;
Dat er ten minsten 2000 Gentenaeren den Grave van Vlaenderen, of zynen zoon den Grave van Charolois, op zulk eenen dag als men hun zoude bestemmen, zouden te gemoet komen tot eene halve myle buyten hunne stad, in de volgende order, te weten;
De hoofdmannen en raedsheeren **in hun hemde**, en alle de andere ontgord en **met het hoofd ongedekt.**
Dat zy alle gelyk op hunne kniën zouden vallen, en door iemand van hun in de Fransche taael doen zeggen dat zy, zonder eenige reden en als wederspannige, tegen hem de wapens genomen, hoofdmannen aengestelt, en vele geweldenaeryen gepleeft hadden, die hun leed waeren en over de welke zy met alle oodmoedigheyd vergiffenis vraegden.

Dat zy hem vervolgens alle te saemen om genaede en bermhertigheyd zouden bidden.
Dat de petercelle en Heuverpoorten, alngs welke de Gentenaeren op eenen donderdag uytgetrokken waeren om Audenaerde te belegerren, voor eeuwig alle donderdagen van het jaer zouden gesloten zyn, zoo dat er niemand zoude mogen uytgaen nog inkomen;
Dat de Hosptiaelpoorte, alngs waer zy naer Rupelmonde getrokken waeren, zoude toegemetst worden, zonder dat zy die oyt zouden mogen openen, als met de toestemming van den Graeven of zyne opvolgers;

Dat de Genternaeren aen den Graeve zouden betaelen eene boete van 300 000 goude ridders, en 50 000 tot het herbouwen van verscheyde kerken in Vlaenderen en elders.
Aldus gesloten in het jaer 1454.

1453
1454

17 augustus 1454 – De bede van de Poperingenaars

Haigneré – akte 3012 – tome VI, nr. 105, p. 231
Charles van Bourgondië, graaf van Charolais, lieutenant generaal van de hertog van Borugondië, zijn vader, die vertrokken is uit deze landen, octroyeert aan de stad Poperinge het recht om gedurende 10 jaar een accijns te heffen op de dranken die men hier verkoopt.

In deze akte verklaart Charles dat hij de ootmoedige bede gekregen heeft van zijn zeer beminde mannen, keurbroeders en inwoners van de stad en de heerlijkheid van Poperinge.

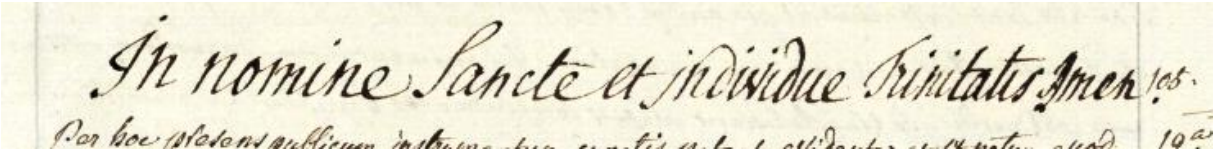
In nomine Sancte et individue Trinitatis Amen

In deze bede worden de volgende Poperingenaars als schepenen genoemd: Jehannes Vandenheede, Franciscus de Valewe, Ghilenus Moenaert, Rogerus de Passendale, Jehannes Pelin en Guide Vandenniepe.

Als keurheren krijgen we de volgende namen: Jehannes Willaert, Laurenilius Buc, Jehannes Saeye, Chrispianus Van Messine, Theodorius Metrebaerde en Jehannes de Babretanquer.
Als keurbroeders krijgen we de volgende namen te horen: Cornelis Basin, Karolo Vandermaelne, Chrispiaen Buc, Jacob Roelin, Willem Stalin, Lambert Makeblut, Lamberto Lodiic, Michael Coopman, Gilene de Brouke en Fransois Ogier.

In deze bede stellen de Poperingenaars dat eertijds, voor honderd jaar, dus rond 1350 er in Poperinge heel wat meer volk woonde dan nu; er waren toen **meer dan 1400 wevers** en dat bracht natuurlijk heel wat welvaart mee.
Toen kon men elke keer als de prins van het land aan zijn onderdanen geldelijke hulp vroeg, hun part betalen. Die van Brugge, die dit regelen, sturen nog altijd hun taks en de Poperingenaars helpen deze betalen, zoals momenteel een bede van 66 000 'escus'. Daarnaast leveren zij ook op iedere 66 gevraagde miliciens, 1 man. Nu is de bevolking van Poperinge terug gevalen op ¼ van dit getal onder andere door de oorlog van 72 jaar geleden….

In 1382 kenden we onder andere het beleg van Ieper – zie aldaar.
En door de grote mortaliteit…

Waarbij we aan de verschillende pestepidemieën moeten denken.
Daarnaast was er 35 jaar geleden – *dus in het jaar 1419 – zie aldaar* – een grote brand te Poperinge waarbij Poperinge volledig vernield werd, met uitzondering van 40 tot 50 huizen waar er meer dan 3000 stonden en waarbij de Sint-Bertinuskerk tot as verpulverd werd, met uitzondering van de klokketoren die met veel moeite kon bevrijd worden; een kerk die zo prachtig en rijk was, zoals er geen andere in de streek of zelfs in Vlaanderen te vinden was.
En daarnaast moet men ook denken aan de vernieling van Poperinge, nu 18 jaar gleden – *dus in het jaar 1436 – zie aldaar* – toen de Engelsen hier brand stichtten, waarbij Poperinge totaal vernield werd waarbij weer dezelfde kerk in brand stond met de kloktoren erbij, waarbij alle klokken naar beneden vielen. Daarbij namen de Engelsen vele rijke Poperingenaars als gijzelaars mee. Hierbij vonden 2 tot 3000 mensen de dood.

Een doop

Om al deze redenen is onze stad momenteel weinig bevolkt en is er weinig handel.
En ook door de afwezigheid van de Oosterlingen waarmee Poperinge hun lakenhandel dreef, nam de bevolking af, zodat we in plaats van de eertijds 1400 wevers en nu nog slechts een 80-tal zijn.

Ondanks deze bevolkingsvermindering blijven de Bruggelingen zich houden aan de oude verdeling van de belasting, zoals zij dit nu onlangs terug gedaan hebben. Voor Poperinge loopt deze taks nu op tot de som van 1500 ponden grooten,

In een 'Brugss' (?) herberg?

Daarnaast dienen we ook nog ons deel te betalen van de 20 000 gouden ridders die aan de gemalin van de hertog beloofd zijn.
Deze twee sommen samen, maken een veel te grote last uit voor ons verarmde volk zodat we deze onmogelijk kunnen betalen in de navolgende 10 jaar, waarbij we jaarlijks 156 ponden groten zouden moeten betalen. De eerste termijn hiervan – een derde van deze som – werd reeds betaald en bracht nog meer armoede mee voor onze weinig bevolkte keure.
Vandaar dat wij suppleanten onmogelijk deze sommen nog kunnen opbrengen, zonder dat we de toelating en het octrooi zouden krijgen om een accijns te heffen op de wijn en de bieren die hier in detail verkocht worden.
En dan horen we het besluit:
Gezien al deze voorgaande bedenkingen en gezien ook het advies van 'onze zeer beminde president van de raadkamer van onze heer en vader, residerende te Ieper, en op advies van de rekenkamer te Rijsel, geven wij en accorderen, bij onze 'gracie' de toelating om een taks te hebben op de wijn, de queutes en de kleine 'cervoises' of bieren die in detail verkocht zullen worden binnen de keure van Poperinghes, en dit voor een termijn van 10 jaar navolgende.

Van deze taks die op deze dranken zal geheven worden, dient er wel een kwart denier naar de abt van Sint Bertin te gaan. Daarnaast dienen de oude accijnzen – *diegenen die dus geheven werden door de drie leden van Vlaanderen tot het betalen van de bedes van de hertog* – verder geïnd te worden.
De akte van de hertog wordt gegeven in Rijsel op de 17de augustus 1454.

Eén en ander betekent dus dat er nu twee taksen op de drank worden geheven, een oude accijns die we de Vlaamse taks zouden kunnen noemen, en een nieuwe stadaccijns.
Ook de abt van Sint Bertin, Guillaume Fillastre, gaat op de 21ste september 1454 akkoord met deze accijns.

In zijn akte vinden we de nieuwe accijnzen duidelijk uitgelegd. De volgende accijnzen zijn nu te betalen:
te weten op ieder 'lot de vin' waarop men tegenwoordig 14 mytten accijns betaald, wordt er nog 10 mytten bijgevoegd; dus samen 24 mytten;
op iedere ton 'queute' – bier waarop men momenteel 12 'gros' betaalt, wordt er nog eens 12 groten bijgevoegd, zodat er samen 5 mytten dient betaald te worden;
op iedere ton kleine 'cervoise' of bier , waarop momenteel 10 grooten accijns gegeven worden, komt er een verhoging van nog eens vijf groten, zodat men samen 2 mytten accijns dient te betalen.

De baljuw beledigd

Op de **2de december 1454** vinden we een klacht van **Robert Dumont**, de procureur van de religieuzen van Sint-Bertin en van Jean Colins, gerechtsdienaar en baljuw van Poperinge voor de officialiteit van Morinië, - of het bisdom Terwaan – tegen Allart Walnis, de zoon van Godefroi Walnis, die zelf gerechtsdienaar en burger van Poperinge was. Deze Allart Walnis had de baljuw en de aman van Poperinghe immers beledigd.
(Haineré – nr. 3016 – Tome VII, nr. 127, p. 275)

166.

L'official de la Morinie condamne François de Puud, clerc, à demander pardon à l'abbé et aux religieux de Saint-Bertin des injures, qu'il leur a faites en la personne de leur bailli de la ville de Poperinghe.

1455. Universis presentes litteras inspecturis, officialis Morinensis, salutem in Domino. Cum Franciscus de Puud, se dicens clericum, a nobis et curia Morinensi certas impetraverit et obtinuerit litteras monitorias seu defensorias cum illa clausula: nisi causam etc.; virtute quarum moneri fecerit ballivum, amannum, corearios et laicales justiciarios ville seu territorii de Poperinghes, Morinensis diocesis, ut indilate post monitionem hujusmodi sibi factam a nonnullis actibus in ipsis litteris monitoriis designatis, necnon de procedendo seu procedi faciendo contra ipsum Franciscum clericum aut ejus bona mobilia et catalla in foro seculari occasione contentorum in dictis litteris, cessarent penitus et desisterent cessarique facerent et desisti, sub pena excommunicationis incurrende. Cui quidem monitioni dicti laicales justiciarii se opposuerint; quapropter dies sibi contra dictum Franciscum clericum fuerit assignata Morini coram nobis ad certam diem tunc sequentem ad allegandum causas hujusmodi sue oppositionis. Qua die adveniente seu certa alia ad hoc serviente facta fide de clericatu ipsius Francisci per litteras proprietatis sue tonsure reverendus in Christo pater et dominus, dominus Guiller-

mus, Dei et apostolice sedis gratia episcopus Tullensis, abbas ac religiosi viri domini conventus ecclesie seu monasterii sancti Bertini de sancto Audomaro, ordinis sancti Benedicti, Morinensis diocesis, ipsius loci de Poperinghes domini temporales pro eorum justicia et officiariis dicti loci onus cause presentis assument per Robertum de Monte, eorum procuratorem, libellum sive peticionem in causa injuriarum contra prefatum Franciscum, clericum, in scriptis ediderint et formaverint hujusmodi sub tenore: Coram vobis venerabili et circumspecto viro domino officiali Morinensis dicit et in jure proponit Robertus de Monte, tamquam procurator, et eo nomine reverendi in Christo patris et domini, domini Guillermi, Dei et apostolice sedis gratia episcopi Tullensis, abbatis ac religiosorum virorum dominorum conventus sancti Bertini de sancto Audomaro, ordinis sancti Benedicti, Morinensis diocesis, actor in presenti injuriarum causa contra et adversus Franciscum den Puud, parrochianum ecclesie parrochialis Beate Marie Popringensis, dicte diocesis, assertum clericum subditum et justiciabile virum, reum in eadem causa. Quod ipsis dominis abbati et conventui ad causam dicte

eorum ecclesie sancti Bertini, tam ex ejus fundatione, quam catholicorum principum largitione spectat et mere pertinet villa seu opidum Popringense, Morinensis diocesis; in qua villa seu opido abbas sancti Bertini pro tempore existens per se seu ejus commissarios ab eo deputatos pro Re publica ac justicia gubernanda instituit ac instituere consuevit ballivum, amannum, servientes scabinos et corearios, prout et novissime ac de presenti per prefatum venerandum patrem dominum abbatem sancti Bertini modernum instituti fuerunt et instituentur. Item quod ad ipsos ballivum et amannum ac suos servientes per eos de ipsius domini abbatis auctoritate, licencia et permissu deputatos et commissos seu eorum alterum spectat et pertinet ac eis licet quoscunque forefactores pro criminibus aut delictis sibi impositis, necnon quascumque personas pro debitis pecuniariis ad partis instanciam capere, imprisionare seu arrestare. Item et ipse Franciscus reus a biennio citra vel eocirca pro et nomine Ghileni de Scoemakere de emenda trium librarum Parisiensium, monete Flandrensis, quam in villa Popringensi commiserat erga prepositum ejusdem loci, nomine ecclesie sancti Bertini se constituit plegum et principalem debitorem, illamque infra certum terminum ad hoc statutum solvere promisit. Item et per defectum solutionis ipsius rei prefatus prepositus requisivit amannum Popringensem, ut eumdem Franciscum reum pro dicta emenda capere; quod facere amannus spopondit, et ad hoc diligenciam, quam potuit, fecit et adhibuit. Item et cum ipse amannus associatus Willermo Aliezone et Nicholao Cool ejus ac ballivi dicti loci servientibus, quos in subsidium justicie secum assumpserat, juxta ipsius prepositi requisitionem dictum Franciscum insequeretur et capere vellet, prefatus reus cepit fugam, quod videns prefatus amannus dictis servientibus jussit, ut illum insequerentur et caperent, si possent, ac prisionarium ad curiam ipsorum religiosorum in dicto loco Popringense ad-

ducerent, qui servientes ipsum reum insequuti fuerunt, et eum capere voluerunt. Item et ipse reus hoc percipiens, venit ad ipsos servientes cum cutello evaginato, ac animo malivolo insultum in eos fecit, eisdem plura verba injuriosa dixit et protulit contra eos impetuose flamingis verbis: *Hourenzonen, Lockanen wilt ghy my vanghen, ic sal u doot steken;* ac insultum in eos fecit, ac eos seu eorum alterum predicto cutello evaginato percussit in pectore, et ejus vestem seu habitum superiorem perforavit; et cum vidisset dictum amannum sepervenire, ac dictis servientibus in subsidium occurrere, aufugit cum cutello evaginato in manu, ac se fugitivum reddidit; per que premissa dictus reus, non solum eisdem servientibus, sed eciam dictis dominis abbati et conventui et eorum justicie quamplurimum injuriatus est; quam injuriam ipsi domini abbas et conventus ac eorum predicti amannus et servientes ad animum revocaverunt et revocant. Et licet ipse reus ex parte dictorum duorum abbatis et conventus pluries competenter et debite requisitus fuerit et sommatus, sommeturque et requiratur, ut sibi de injuria sic illata

reparationem condignam faceret. Nichilominus tamen ipse reus in suo malo et

dampnabili proposito induratus, hoc facere omisit, contradixit et recusavit, et adhuc omittit, contradicit et recusat indebite et sine causa rationabili, quamvis ad hoc teneatur tam de jure quam de usu, stilo, more et consuetudine patrie et curie Morinensis. Et premissa vera sunt, publica, notoria et manifesta, ac super hiis vox et fama communis laborant, eaque scit et recognovit ipse reus non semel sed pluries coram probis fore competenter vera. Quare petit, supplicat et requirit ipse procurator, nomine quo supra, predictum reum per vos venerandum dominum judicem, dominum officialem Morinensem antedictum, vestramque sentenciam diffinitivam condempnari et condempnatum compelli ad hoc, quod hujusmodi injurias sic eisdem dominis abbati et conventui in personas dictorum suorum servientium illatas emendet et reparet, ac pro emenda et reparatione quadam die veneris per vos prefigenda compareat in consistorio publico curie Morinensis, et ibi capite discooperto ac genuflexo de premissis ab ipsis dominis abbate et conventu in personam sui procuratoris veniam petat, et ibidem in dicto loco de Poperinghes die veneris sequenti eciam per vos statuenda faciat, ac ecclesie sancti Bertini de sancto Audomaro duas libras grossorum monete Flandrensis, et ecclesie sancti Bertini Popringensi unam, ad opus fabricarum earumdem, unacum custibus et expensis in lite seu causa presenti factis, de fiendis imposterum protestando, taxatione vestra legitima precedente, reddat, tradat, solvat et deliberet cum effectu, rationibus et causis premissis, aliaque sibi fieri, statui, dici et decerni, que juris fuerint et rationis, vestrum benignum officium, domine judex, in hiis humiliter implorando. Salvo sibi jure addendi, diminuendi, declarandi, corrigendi et mutandi, ac omni alio juris beneficio in omnibus etc. Offereus ipse actor quo supra nomine de premissis probare, que sufficient ad ejus intentum consequendum, ad aliquam tamen superfluam probationem nec ad om-

nia premissa probanda nullatenus se astringens, sed sibi valeant et prosint, que de premissis probaverit. Et petit admitti. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto, feria sexta ante *Circundederunt me*. Sic signatum de advocato: Per Anthonium de Tramecourt, licentiatum; et de notario: Annardum.

Lite igitur pro parte dicti rei, ut decuit, negando contestata ac jurato de calumpnia et veritate dicenda ab ipsis partibus de et super contentis in ipsius actoris peticione seu libello, dictus actor ad illa probanda quamplures testes produxerit, quos audiri et examinari fecerimus, eorumque dicta seu depositiones in scriptis redigi. Quibus sic productis eorumque dictis seu depositionibus in scriptis redactis ac nundum publicatis, nos eidem reo ad personam sui procuratoris diem assignaverimus Morini coram nobis ad certam diem tunc sequentem ad proponendum in scriptis sua facta ipsius actoris peticioni seu libello contraria, si que haberet et proponere vellet. Qua die adveniente seu certa alia ad hoc serviente, ipse reus in et contra ipsius actoris peticionem seu libellum certa facta in scriptis proposuit, sic incipiens: Citra et ante publicationem quorumdam talium qualium testium coram vobis, magne auctoritatis viro domino officiali Morinensi pro parte Roberti de Monte, curie Morinensis notarii, procuratorisque venerabiliumque et religiosorum virorum dominorum abbatis et conventus sancti Bertini, de sancto Audomaro, ordinis beati Benedicti, Morinensis diocesis, reum seu potius sui juris defensorem legitimum. Et sic finiens ante datam: Addendi, diminuendi et corrigendi, ac omni alio juris beneficio in omnibus semper sibi salvo. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto, feria quinta post Omnium Sanctorum. Sic signatum de advocato: Per G. de Hericourt, licentiatum; et de notario: Touret. Ad que facta sive rationes ipse Robertus de Monte, nomine quo procedit actor, certas responsiones in scriptis formaverit, sic incipientes: Jurgantium controversias celeri sententia terminare et equitati convenit et rigori textus est. C. ad litteram de sen. et re. in. anti. C. de judi. l. proponend. in. princi. c. finem et c. venerabilis de id. et contu. in anti. nri. q. 1. c. sicut. Cum igitur in hac presenti injuriarum causa coram vobis honorando domino, domino officiali Morinensi, indecisa pendente inter Robertum de Monte, venerabilis curie Morinensis notarium juratum, procuratorem seu sindicum et eo nomine reverendi in Christo patris domini Guillermi, Tullensis episcopi, abbatis ac religiosorum virorum dominorum conventus, ecclesie seu monasterii sancti Bertini, de sancto Audomaro, ordinis sancti Benedicti, Morinensis diocesis, actorum ex una, et quemdam Franciscum de Puud, parrochianum et incolam ville Popringensis, Morinensis diocesis, reum partibus ex altera etc. Et sic finientes ante datam: Offerens de premissis probare, que in facto consistunt, quantum sufficiet ad suum intentum consequendum. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo

quarto, feria sexta post Omnium Sanctorum. Sic signatum de advocato: Per Anthonium de Tramecourt, licentiatum; et de notario: Touret. Ad quas quidem responsiones ipse reus certas replicas in scriptis formaverit sic incipientes: Cum consuetudinis ususque longevi non vilis sit auctoritas sed novitates plerumque discordiam periant. C. cum consuetudinis de consue. et c. consuetudinis XI. di. et l. II. C. que sit longa consuetudo; nam a principio duplex fuit juris distinctio, scilicet scriptum jus et non scriptum. Justi. de jure. na. gen. et. ci. s. constat. Et sicut jus scriptum, quod lex dicitur, servari debet, ita etiam non scriptum, quod consuetudo vocatur, quia jus non scriptum dicitur quod usus approbavit et legis obtinet vigorem; nam diuturni mores consensu utentium approbati legem immitantur. Justi. de jure. na. genti. et ci. s. ex non scripto et inveterita consuetudo pro lege communi non immerito custoditur. Et hoc est jus quod moribus dicitur constitutum ff. de legi. l. de quibus. Et sic finientes ante datam: Officium vestrum humiliter implorando in hiis, in quibus fuerit implorandum. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto, feria quinta post festum Martini

millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto, feria quinta post festum Martini hiemalis. Sic signatum de advocato: Per G. de Hericourt, licentiatum; et de notario: Touret. Super quibus quidem factis, responsionibus et replicis sic hincinde propositis penes nos pro nostra super eisdem proferenda sententia interloquutoria reportatur, nos ipsis visis et consideratis sententiam nostram interloquutoriam in scriptis protulimus, per quam facta hujusmodi hincinde proposita, inquantum pertinentia essent, et relevancia hincinde ad probandum admiserimus, expensis in diffinitiva reservatis. Qua sententia interloquutoria sic lata liteque per quamlibet ipsarum partium super factis sue partis adverse, ut decuit, negando contestata ac jurato de calumpnia et veritate dicenda ab ipsarum partium procuratoribus de et super contentis in suis factis, sic ut prefertur, ad probandum admissus, dictus reus ad probandum contenta in hujusmodi suis factis nonnullos testes produxerit, quos audiri et examinari fecerimus, eorumque dicta seu depositiones in scriptis redigi. Quibus sic productis eorumque dictis seu depositionibus in scriptis redactis ac per nos publicatis et pro publicatis habitis et minime reprobatis, nisi in generali et hiis, que per processum apparere poterant, nos de ipsarum partium procuratorum consensu pariter et assensu in causa hujusmodi, processu et negocio coram nobis inter ipsas partes agitatis concluserimus ac pro concluso habuerimus et tenuerimus, dictisque partibus item affirmaverimus Morini coram nobis ad certam diem tunc sequentem ad audiendum jus sive sententiam nostram diffinitivam super dicto processu, prout hic et nunc per litteras et acta super hiis confectis latius constare possunt et apparere. Notum facimus, quod processu hujusmodi coram nobis inter ipsas partes agitato penes nos pro nostra super eodem proferenda sententia diffinitiva reportato ac contentis in eo a nobis visis et consideratis, nos die date presentium pro tribunali sedentes sententiam nostram diffinitivam super hiis in scriptis protulimus et per presentes pronunciamus in hunc modum:

Christi nomine invocato, pro tribunali sedentes et solum Deum pre oculis habentes, per hanc nostram sententiam diffinitivam, quam de jurisperitorum consilio ferimus, in hiis scriptis pronunciamus, decernimus et declaramus Franciscum de Puud reum ad emendam et reparationem pro injuriis et rebellione in libello Roberti de Monte, tamquam procuratoris et eo nomine reverendi in Christo patris et domini, domini Guillermi, Dei et apostolice sedis gratia episcopi Tullensis, abbatis ac religiosorum virorum dominorum conventus ecclesie seu monasterii sancti Bertini, de sancto Audomaro, ordinis sancti Benedicti, Morinensis diocesis, actoris, declaratis per ipsum reum eisdem dominis abbati et conventui in et ad personas Willermi Alizone et Nicholai Cool, servientium ballivi et amanni de Poperinghes, dicte Morinensis diocesis, illatis et commissis, teneri; pro qua emenda eumdem reum ad quadam die veneris per nos statuenda coram nobis hora nostre prime sedis pro tribunali sedentes in consistorio publico curie Morinensis comparendum, ibique genu flexo et capite discooperto ab ipsis dominis abbate et conventu seu eorum procuratore de hujusmodi injuriis et rebellione veniam petendam, et ibidem in ecclesia parrochiali sancti Bertini Popringensis hora offertorii magne misse die dominica extunc proximo sequente faciendum, ac ibi supra altare cereum ponderis trium librarum offerendum, et similiter infra octo dies extunc proxime sequentes in dicto monasterio sancti Bertini ab ipso domino abbate, si ibi fuerit, sin autem a priore et conventu ejusdem loci veniam petendam cum cause expressione, ipsumque reum in expensis cause earum taxatione nobis imposterum reservata condempnandum fore et condempnamus. Quocirca presbiteris omnibus curatis et capellanis Morinensis diocesis et eorum singulis harum serie mandamus, quatenus premissa publicent, notificent et manifestent, ubi, dum, quando et quotiens fuerit opportunum et a latore presentium fuerint requisiti seu eorum alter fuerit requisitus. Datum sub sigillo curie Morinensis in testimonium premissorum, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quinto, feria sexta post sinodum estivalem.

Original. Sceau enlevé.

1455

Op de 31ste januari 1455 legt dezelfde Dumont als procureur of advocaat van de abt van Sint-Bertin, voor de zelfde officialiteit een klacht neer tegen Francois of Franciscus de Puud, parochiaan van de Onze Lieve Vrouwparochie te Poperinge, die 'klerk' genoemd werd. Ook deze De Puud had de gerechtsdienaars van Poperinge beledigd. (D'Hoop – nr. 166)
Over deze beide processen worden verschillende akten opgesteld. Voor François De Puud komt er een uitspraak waarbij hij een ereboete dient te betalen aan de abt van Sint-Bertin. (Haigneré nr. 3022)
Het proces van Allart Walnis loopt uit op een veroordeling van Allart waarbij hij enerzijds een kaars van 4 ponden was aan de kerk van Sint Bertin dient te leveren en anderzijds nog 20 gouden 'écus' aan de eisers en daarop dient hij ook de gerechtskosten te betalen.

Het steekspel van de Witte Beer vond ook dit jaar weer te Brugge plaats en de grote Gildendag was dit jaar te Doornik.
Zo lezen we in 'De conycke van den Graefscepe van Vlaenderen':
Smaendachs, up den XIden van ouigst, hielt men die groote schotterie van der cruysboghe te Doornijcke, tot die welcke daer LIX ghilden uyt diversche steden ende prochien verghaerden, zo dater die van Rijssele, met Mer Antheunis, die bastaert van Bourgoengnen, den eersten prijs van schoonst incommene verdienden, ende die van Oudenaerde den tweeden; ooc ghecreghen die van Rijssele den prijs van best te batementene in walsche, ende die van Ipere van tzelve best te doene in vlaemsche; te wetene elc een zelveren croes van een marc, maer

die van der oude boghe te Mechelen wonnen den uppersten prijs met schietene, wesende drie magnificke zelvere cannen van XII marc, ende die van der jonghe boghe der zelver stede wierden van ghelijcken ooc voor den tweeden prijs drie schoone zelvere cannen ghegheven
van neghen marc; die van St-Truyden, int landtvan Luycke hadden voor den derden prijs twee zelvere cannen van zes marc, ende die van Avennes voor den naervolghenden 1455, insghelijcx ooc twee zelvere cannen van vier marc. Boven al twelcke men die van Valenchin ooc eenen zelveren croes van een marc presenteerde, als in XII schoten VIII vrije witten gheschoten hebbende met eender hand.

Op de **26ste september 1455** *wordt er een akte door de wethouders van Gent afgeleverd waarbij Jan van Wissche en zijn vrouw Gertrude Gheeraerts, Lievin Parys en zijn vrouw Elisabeth Gheeraerts, Gilles Gheeraerts en zijn vrouw Marquerite Swispeleeren, verzaken, ten voordele van de abdij van Sint-Bertin, van alle goederen die Martin de Wilde bezat in de keure van Poperinge. (D'Hoop)*

Wy scepenen van ghedeele, raed ende paysierers vander stede van Ghend, doen te wetene allen lieden, specialic eersame onzen gheminden vrienden, den bailliu, amman ende schepenen sprelaets, religuesen ende convent van Sente Bertins, van haerlieder heerscepe van Poperinghen, ende elken bizondere dien deze zak angaen mach,
Dat up den dach van heden, date deser lettren, voor ons commen ende ghecompareert zyn in propren persoonen, meester Jan van Wissche ende Gheertruud Gheeraerts, zyn wyf, Lievin Parys ende Lysbette Gheeraerts, zyn wyf, Gillis Gheeraerts ende Margriete Swispeleeren, zyn wyf , elc over hem zelven, dezelve Gillis Gheeraerts, als vooght van Jaquemynken Symoens, Michiels dochtre, onze weese, die hy hadde by Jehannen Gheeraerts, zinen wive, voort van Lievynkine sGraven, Philips dochtre, onse weeze, die hy hadde by Kathelinen Gheeraerts, ende van Maertkin Donnervaerde, Jurys zone, onse weeze, die hy hadde by der zelver Katheline, zinen wive was.
De welke persoonen over hemlieden, ende de voornoemde vooght ove de vorseyden weezen, by onsen consente, als uppervooghden van den zelven weesen, naer trelaes, dat wy hebben van den persoonen voorseyd, alsoot behoort, hebben mids zekeren redneen hemlieden daertoe purrende , ende omme betere ghedaen dan ghelaten, wel ende wettelic ter kennesse van ons Gherenunchiert ende afghegaen, renunchieren ende gaen af, bi desen presenten lettren, van alzulken goede ende ervachtichede, metten catteylen daertoe behoorende,
Als daer Maretin de Wilde, bastaert, wylen poortere was deser stede, ervachtich uute verstaerf staende, ligghende ende streckende binnen der kuere van Poperinghe, onder haerlieder jurisdictie, ende voort van al den rechte, dat zy of eenich huerer daeran emmermeer zouden

moghen vermten of volghen, teenighen wetten gheestelic of weerlic, in wat manieren het ware,
end ditte ten proffyte ende behouf vanden vorseyden prelaet, religieusen ende convent van Sente Bertins in de stede van Sent Omaers, als heeren van Poperinghen voornoemt,
omme den zelven prelaet religieusen ende convente al dies goets ende ervachtighede voornoemt, metten catteylen daertoe behoorende, alsoot ghestaen ende gheleghen es,
ende de voornoemde Maertin de Wilde, ervachtic hdaeruute verstaerf, gheet ende al van nu voort an paysivelic ende vredlic te hebbene, te behoudene, ende te gehbruuckene, ende haerlieder vyren wille mede te doene als huerlieder vry, proper, eyghen goet,
zonder hemlieden, noch haerlieder hoyt, noch naercommeren, nemmermeer eenich recht daerante moghen heesschene, vermtene of volghene, by eenighgen wetten of anders in eenigher manieren.
In kennessen der waerheden, ghegheven onder den zeghele van zaken der voornoemde stede van Ghend,
Den xxvi sten dach van septembre, int jaer XIIIc vive ende vyftich.
Getekend: GHYST

Op de **6de mei 1456** *krijgen we eigenaardig genoeg een nieuw octrooi van de stadsaccijnzen op de drank en van de 'maltetten' op de koopmansgoederen (SAP A23), dit terwijl we op de 17de augustus 1454 naar aanleiding van de bede van Poperingenaars reeds een uitgebreid octrooi kregen en die in principe 10 jaar geldig was. Het lijkt ons dan ook eerder een aanpassing van de voorgaande bede.*

Ick, Laureins Demaech, raed minne gheduchte heeren, mijne heeren shertoghen van Bourgondie, Graven van Vlaenderen ende zyn ontfangher general van Vlaenderen ende van Artois
Doen te wetene allen lieden, hoe ute dien dat uedelen goede lieden scepenen ende cuerheeren van den poort van Poperinghe tot my ghesonden hebben hun gedeputeerde my te kennen ghevende dat tconsent ende ottroy die sy lieden laetswerff ghehadt hebben
van te moghen doen assisen binder voirschreven poort konden vutgaen ende expireeren sal tsinte jansdaghe **midsomer** eerstcommende ende dat sonder dat vernieut thebben,
zy in de zelve poort niet en zouden moghen regneren noch houden staende reensterk
Versouckende ende biddende om tselve ottroy vernieuwt te hebben,
soo est dat ick als ontfangher voirschreven ut naeme van minne voornoemde gheduchte heere, den voornoemde goede lieden scepenen ende burgheere van den zelven poort gheconsenteert ende **ghewilleniert** hebbe ende bi dese minne heren consenteren ende **willeneren**, dat van sente Jansdaegh midsomer nu eerstcommende, drie jaeren langhdurend die utgaen ende

expireeren sullen int jaer duyst vierhondert drie ende vichtich, sy sullen moghen doen doen gaen heffen ende ontfaen assisen ende maletoten van alandre goeden diemen binder voorssyede poort copen ende vercopen oft dispenseren sal inde maenden dat hiernaer verclaers staet, dats te wetene
van elken vate wyns van vier mudden tien ponden parisis
item van elcken tonne amborgher bier die binde voirschreven tyt werdt vercocht of verdispenseert binder voirschreven poort xij gulden
item van eenen vate herlantschen biere xij gulden
item van eenen stuck herlantsche biere tien gulden ende twee den ghelster
item van elken vate van ander vutlantsche biere also vele als sy geestimeert hebben ghesien te ghelden
inde tyden verleden
ende dat men elck doet betaelen binder land van Vlaenderen de tonne houdende xlvij stoopen ende daerboven
item van biere van twee penninghen parisis de stoop van elcken braut houdende twee poytaristen vaten vij gulden
Item van elken laken dat gemaect werdt binder voirnoemde poort vier ingelschen
Item van elken pont grooten dat men employeert in vellen ende vachten xij gulden
Item vande cleene assysten van alranden coopmanscepen gheschoeten egallelyck van elken pont grooten dat men bestaet ende temployeert ij gulden ende taxt
van alrande saeken inde voirnoemde manieren soo sy gheaffirmeert hebben assysen te doen gaen over twelck consent ende ottroy
de voorseyde scepenen ende cuerheeren ghehouden werden te betaelen ten profytte van minne voornoemde geduchte heere, tsynnen ontfangher van Vlaenderen de somme van vierhondert ponden parisis vlaemscher munte sjaers ten tunnen
ende inde manieren ghecostumeert

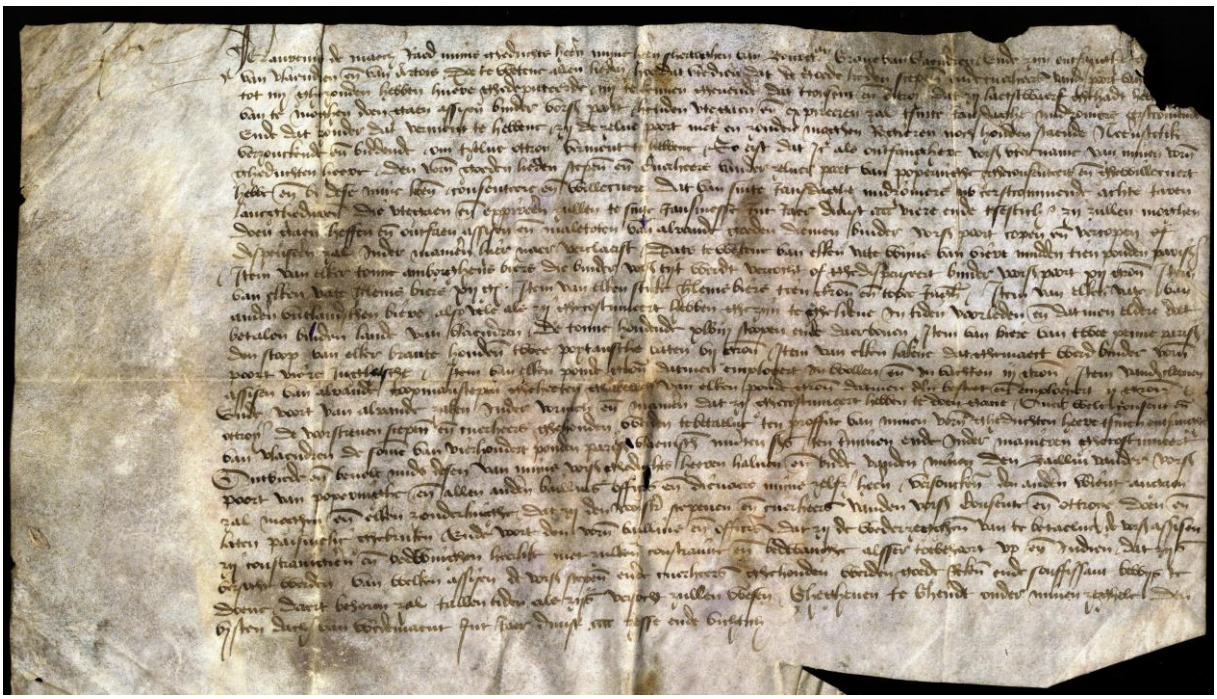

Ontbiedende ende bevele midts desen van minne voorseyde …
Heeren *halven ende bull van den minne*
Den bailliu van de voorseyde poort van Poperinghe ende allen ander baillius, officiers ende dienaers minne *zelfst* heeren versouckende …

Zal … ende elken zonderlinghen dat zy den voorseyde scepenen ende cuerheeren van de voirseyde consente ende ottroy doen ende laten paisachtich gebrucken ende wort den voornoemde bailliu ende officieren dat zij de cuer
Van te betaelen de voorseyde assisen zy constramineren ende bedwingen
Met zulken constranen ende bedwangh alsser toebehoort up ende indien dat zij …
Van welken assisen de voorseyde scepenen ende cuerheeren ghehouden worden goed rekeninghe ende souffssant borge te doene, daert behoren zal tallen tiden als sij versocht sullen wesen
Ghegheven te Ghendt onder minnen zeghele den vjsten dach van wedemaent int jaer duyst cccc sesse ende vichtich

Ondertussen was de oorlog in Gelderland afgelopen maar nu stak de oorlog met de Turken weer de kop op, zodat Philips de Goede een deel van zijn troepen naar Belgrado zond om aldaar tegen de Turken te vechten, troepen waarbij ook heel wat Vlamingen waren.

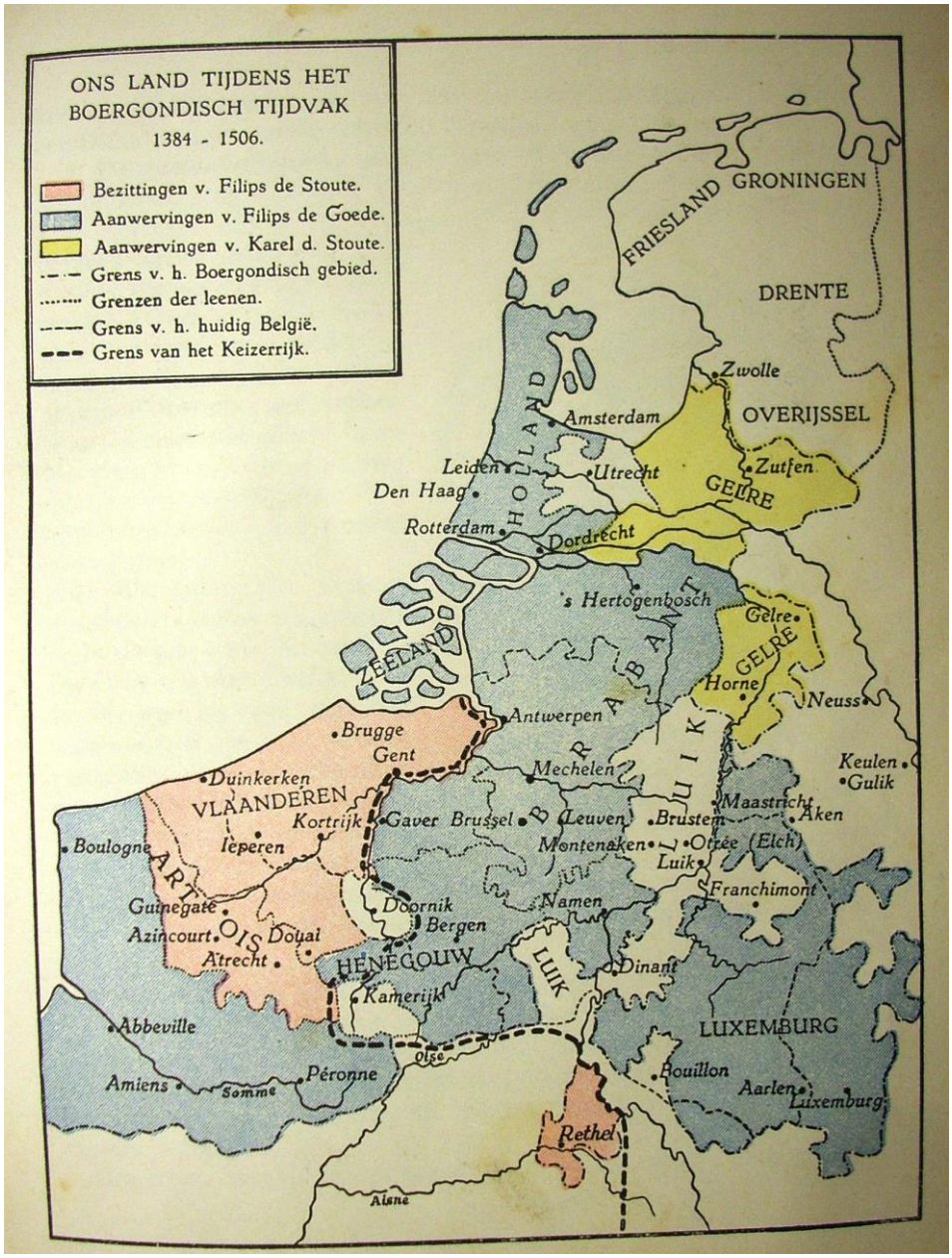

We voegen hier ook nog eens een kaart bij van de landen vallende onder de Bourgondische hertogen, zoals we het vonden in een oud geschiedenisboekje 'De geschiedenis van België' van de hand van Dr. J. B. Poukens.